

Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 34 "Платіж на основі акцій"

**Наказ Міністерства фінансів України
від 30 грудня 2008 року N 1577**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
22 січня 2009 р. за N 57/16073**

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказом Міністерства фінансів України
від 9 грудня 2011 року N 1591

Відповідно до частини другої статті 6 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та на виконання плану заходів щодо виконання у 2008 році Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.06.2008 N 821-р, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 "Платіж на основі акцій", схвалене Методологічною радою з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України, що додається.
2. Управлінню методології бухгалтерського обліку (Пархоменко В. М.) забезпечити подання цього наказу в п'ятиденний строк у встановленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Департаменту забезпечення діяльності Міністра (патронатна служба) (Шпента І. Ю.) після державної реєстрації цього наказу в Міністерстві юстиції України забезпечити його оприлюднення на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів України.
4. Установити, що Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 "Платіж на основі акцій" набирає чинності з 01.01.2010.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Фудашкіна Д. О.

Перший заступник Міністра

І. Уманський

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністерства фінансів України
від 30 грудня 2008 р. N 1577

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
22 січня 2009 р. за N 57/16073

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 "Платіж на основі акцій"

I. Загальні положення

1.1. Це Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції, платіж за якими здійснюється на основі акцій з використанням інструментів власного капіталу та/або коштів (інших активів), а також її розкриття у фінансовій звітності.

1.2. Норми цього Положення (стандарту) застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (далі - підприємства) незалежно від форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності).

(пункт 1.2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. N 1591)

1.3. Норми цього Положення (стандарту) не поширюються на операції:

1.3.1. За якими підприємство в обмін на інструменти власного капіталу отримує активи як складову чистих активів, придбаних в результаті об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності, і до яких застосовується Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 "Об'єднання підприємств", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.07.99 N 163, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 23.07.99 за N 499/3792.

1.3.2. Пов'язані з інструментами власного капіталу, платіж за якими передбачається здійснити коштами, іншими фінансовими інструментами або шляхом обміну на інші фінансові інструменти, до яких застосовується Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 N 559, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19.12.2001 за N 1050/6241.

1.4. Терміни, що використовуються у положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, мають таке значення:

Внутрішня вартість - різниця між справедливою вартістю акцій, на які постачальник товарів (робіт, послуг) має за договором про платіж на основі акцій право підписатися або отримати, та вартістю, яку йому має бути сплачено за ці акції.

Договір про платіж на основі акцій - договір між підприємством та іншою стороною (включаючи працівника) про поставки товарів (робіт, послуг) з розрахунками на основі акцій, за яким після виконання визначених цим договором умов підприємство має погасити зобов'язання коштами (іншими активами) в сумі, яка визначається на основі вартості акцій (інших інструментів власного капіталу), або передати інструменти власного капіталу.

Операція, платіж за якою здійснюється на основі акцій, - операція, за якою заборгованість за придбані (отримані) товари (роботи, послуги) підприємство погашає інструментами власного капіталу (в тому числі акціями або опціонами на акції) та/або коштами

(іншими активами) в сумі, яка визначається на основі вартості акцій або інших інструментів власного капіталу.

Опціон на акції - договір, який надає утримувачеві право (але не зобов'язує) підписатися на акції підприємства з фіксованою ціною або ціною, яку можна визначити на конкретний період.

Опціон оновлений - опціон на нові акції, який укладається, якщо акції використовують для забезпечення відповідності ціні здійснення попереднього опціону на акції.

II. Визнання та оцінка операцій, платіж за якими здійснюється на основі акцій

2.1. Придбані (отримані) товари (роботи, послуги) за договором про платіж на основі акцій визнаються активами (витратами) на дату їх надходження (отримання). Одночасно підприємством визнається збільшення власного капіталу, якщо погашення заборгованості за придбані (отримані) товари (роботи, послуги) передбачено здійснити інструментами власного капіталу, або визнається збільшення зобов'язання, якщо погашення заборгованості передбачено здійснити коштами (іншими активами).

2.2. Визнані товари (витрати), платіж за якими здійснюється на основі акцій з використанням інструментів власного капіталу, оцінюються за справедливою вартістю отриманих товарів (робіт, послуг). Якщо підприємство не може встановити справедливую вартість визнаних товарів (витрат), їх оцінка здійснюється за справедливою вартістю наданих інструментів власного капіталу. За такою оцінкою відображається збільшення власного капіталу, якщо погашення заборгованості за придбані (отримані) товари (роботи, послуги) передбачено здійснити інструментами власного капіталу, або відображається збільшення зобов'язання, якщо погашення заборгованості передбачено здійснити коштами (іншими активами).

2.3. Послуги (роботи), надані (виконані) працівниками підприємства та іншими особами, які надають (виконують) подібні послуги (роботи), оцінюються за справедливою вартістю наданих інструментів власного капіталу, визначеною на дату укладання договору про платіж на основі акцій.

Якщо за договором про платіж на основі акцій інструменти власного капіталу передаються постачальнику послуг (робіт) до надання ним послуг (виконання робіт), то власний капітал збільшується на загальну вартість послуг (робіт), визначену на дату укладання цього договору, з наступним відображенням послуг (робіт), які отримуються у погашення боргу за передані інструменти власного капіталу.

Якщо за договором про платіж на основі акцій інструменти власного капіталу передаються постачальнику після надання (виконання) ним послуг (робіт), то вартість цих послуг (робіт) відображається на дату їх отримання з відповідним збільшенням власного капіталу.

2.4. Справедлива вартість наданих інструментів власного капіталу для оцінки придбаних (отриманих) товарів (робіт, послуг) за договором про платіж на основі акцій визначається виходячи з цін на фондовому ринку на дату отримання товарів (робіт, послуг).

При визначенні справедливої вартості інструментів власного капіталу умови виконання договору про платіж на основі акцій враховуються шляхом коригування кількості інструментів власного капіталу, що включені до суми оцінки операції, до досягнення суми, що визнана як належна до відшкодування за придбані (отримані) товари (роботи, послуги), за передбачену договором про платіж на основі акцій кількість інструментів власного капіталу.

Товари (роботи, послуги), придбані (отримані) протягом періоду виконання умов договору про платіж на основі акцій, оцінюються за справедливою вартістю тієї кількості інструментів власного капіталу, які будуть передані в погашення заборгованості за придбані (отримані) товари (роботи, послуги). Вартість інструментів власного капіталу переглядається, якщо отримана інформація підтверджує зміну кількості інструментів власного капіталу, які будуть передані в погашення заборгованості за придбані (отримані) товари (роботи, послуги). На дату виконання умов договору про платіж на основі акцій така оцінка переглядається з метою забезпечення відповідності з кількістю інструментів власного капіталу, які в кінцевому

результаті мають бути передані в погашення заборгованості за придбані (отримані) товари (роботи, послуги).

Справедлива вартість наданих інструментів власного капіталу визначається з урахуванням договірної ціни акцій, яка визначає умови виконання договору про платіж на основі акцій. При наданні інструментів власного капіталу з визначеними ринковими умовами придбані (отримані) товари (роботи, послуги) визнаються при виконанні всіх інших умов договору про платіж на основі акцій.

При визначенні справедливої вартості опціонів на дату отримання товарів (робіт, послуг) надання опціонів оновлених не враховується.

Опціон оновлений відображається у порядку, передбаченому для нового наданого опціону, на дату укладання договору про платіж на основі акцій.

Після виконання умов договору про платіж на основі акцій загальна сума власного капіталу, збільшена на вартість товарів (робіт, послуг), отриманих за договором про платіж на основі акцій з використанням інструментів власного капіталу, в подальшому не коригується.

2.5. Вартість придбаних (отриманих) товарів (робіт, послуг), визначена за справедливою вартістю інструментів власного капіталу на дату отримання товарів (робіт, послуг), при зміні у подальшому справедливої вартості інструментів власного капіталу не коригується.

Якщо інструменти власного капіталу анулюються або розрахунки за ними завершено протягом періоду виконання умов договору про платіж на основі акцій:

таке анулювання або завершені розрахунки відображаються визнанням зобов'язання в сумі справедливої вартості інструментів власного капіталу на дату укладання договору про платіж на основі акцій;

надані нові інструменти власного капіталу визнаються зобов'язанням за інструментами власного капіталу на дату їх надання замість зобов'язання за анульованими інструментами власного капіталу. При цьому зміна справедливої вартості інструментів власного капіталу відображається збільшенням зобов'язання за отримані товари (роботи, послуги) і зменшенням власного капіталу. Якщо підприємство не визначає надані нові інструменти власного капіталу як інструменти власного капіталу, що замінюють анульовані інструменти власного капіталу, тоді такі нові інструменти власного капіталу відображаються як нове надання інструментів власного капіталу.

Викуп інструментів власного капіталу в сумі, що не перевищує їх справедливую вартість на дату викупу, відображається вилученням власного капіталу. Перевищення суми викупу над їх справедливою вартістю на дату викупу визнається іншими витратами.

2.6. Справедлива вартість зобов'язань за придбані (отримані) товари (роботи, послуги) за договором про платіж на основі акцій з використанням коштів (інших активів) визначається на кожну дату балансу, а також на дату погашення, з відображенням зміни вартості у складі інших доходів або інших витрат.

2.7. Якщо договір про платіж на основі акцій надає підприємству право вибору способу погашення зобов'язань - коштами (іншими активами) або інструментами власного капіталу, така операція відображається як:

операція, платіж за якою здійснюється на основі акцій з використанням коштів, якщо підприємство обрало спосіб погашення зобов'язань коштами (іншими активами);

операція, платіж за якою здійснюється на основі акцій з використанням інструментів власного капіталу, якщо підприємством не обрано способу погашення зобов'язань коштами (іншими активами).

2.8. Якщо за договором про платіж на основі акцій постачальнику товарів (робіт, послуг) надається право вибору способу одержання платежу, то підприємство відображає зобов'язання за платежем складним фінансовим інструментом, який включає суму зобов'язання та суму власного капіталу.

Збільшення власного капіталу відображається в сумі, що дорівнює різниці між справедливою вартістю отриманих товарів (робіт, послуг) і справедливою вартістю зобов'язання, визначеною на основі акцій з використанням коштів на дату отримання товарів (робіт, послуг) за операціями з постачальниками товарів (робіт, послуг), крім працівників підприємства.

Збільшення власного капіталу відображається в сумі, що дорівнює різниці між справедливою вартістю отриманих від працівників послуг (робіт), визначеною на основі акцій, і справедливою вартістю зобов'язання, визначеною на основі акцій з використанням коштів на дату укладання договору про платіж на основі акцій.

Операції з придбання (отримання) товарів (робіт, послуг), погашення заборгованості за які передбачає використання різних компонентів складного фінансового інструменту, відображаються окремо.

При використанні способу погашення зобов'язань коштами (іншими активами) підприємство визначає та відображає вартість товарів (робіт, послуг) і зобов'язань у порядку, наведеному у пункті 2.6 цього розділу.

При використанні способу погашення зобов'язань інструментами власного капіталу підприємство визначає та відображає вартість товарів (робіт, послуг) з одночасним збільшенням власного капіталу як відшкодування вартості інструментів власного капіталу.

2.9. Якщо підприємство за договором про платіж на основі акцій має право вибору способу погашення зобов'язань за операціями, платіж за якими здійснюється на основі акцій, але існують правові обмеження щодо випуску інструментів власного капіталу або спосіб погашення зобов'язань коштами (іншими активами) є для підприємства пріоритетним (традиційним), то підприємство визначає і відображає вартість товарів (робіт, послуг) у порядку, наведеному у пункті 2.6 цього розділу.

2.10. Якщо договір про платіж на основі акцій передбачає можливість вибору підприємством способу погашення зобов'язань (за відсутності обмежень щодо випуску інструментів власного капіталу та за відсутності договірної вимоги погасити зобов'язання грошовими коштами (іншими активами)), підприємство відображає таку операцію у порядку, передбаченому для способу погашення зобов'язань інструментами власного капіталу.

III. Розкриття інформації про операції, платіж за якими здійснюється на основі акцій, у примітках до фінансової звітності

3.1. У примітках до фінансової звітності наводиться така інформація:

3.1.1. Обсяг операцій за договорами про платіж на основі акцій у звітному періоді.

3.1.2. Опис характерних ознак кожного виду договору про платіж на основі акцій, зокрема строк опціонів, спосіб погашення зобов'язань за операціями, платіж за якими здійснюється на основі акцій.

3.1.3. Кількість опціонів на акції і середньозважені ціни виконання опціонів на акції із зазначенням непогашених опціонів на початок і кінець року, здійснених опціонів у звітному періоді.

3.1.4. Середньозважена ціна акцій опціонів, виконаних у звітному періоді.

3.1.5. Діапазон цін виконання опціонів і середньозважений період, що залишився згідно з договором опціонів на акції, які були непогашені на кінець звітного періоду.

3.1.6. Порядок визначення у звітному періоді справедливої вартості отриманих товарів (робіт, послуг) або справедливої вартості наданих інструментів власного капіталу.

3.2. Якщо справедлива вартість отриманих товарів (робіт, послуг) визначена за справедливою вартістю інструментів власного капіталу, то наводиться така інформація:

3.2.1. Середньозважена справедлива вартість опціонів на акції на дату отримання товарів (робіт, послуг).

3.2.2. Спосіб визначення справедливої вартості опціонів на акції.

3.2.3. Строк чинності опціону та очікувані дивіденди за акціями.

3.2.4. Спосіб визначення очікуваної зміни справедливої вартості опціонів на акції.

3.2.5. Інші фактори, враховані при визначенні справедливої вартості опціону на акції.

3.2.6. Кількість та середньозважена справедлива вартість інших, ніж опціон на акції, інструментів власного капіталу та порядок визначення їх справедливої вартості у звітному періоді.

3.2.7. Порядок визначення справедливої вартості інструментів власного капіталу за відсутності цін на фондовому ринку.

3.2.8. Включення до справедливої вартості очікуваних дивідендів та інших інструментів власного капіталу.

3.2.9. Пояснення змін та сума збільшення справедливої вартості інструментів власного капіталу за зміненими у звітному періоді договорами про платіж на основі акцій.

3.3. У примітках до фінансової звітності наводяться також:

3.3.1. Сума витрат звітного періоду, що складається за операціями, платіж за якими здійснюється на основі акцій, з вартості отриманих, але не визнаних активами товарів (робіт, послуг), з відображенням суми витрат за такими операціями, погашення зобов'язань за якими здійснюється інструментами власного капіталу.

3.3.2. Балансова вартість зобов'язань за операціями, платіж за якими здійснюється на основі акцій, на кінець звітного періоду.

3.3.3. Внутрішня вартість на кінець періоду зобов'язань, за якими постачальник товарів (робіт, послуг) на кінець звітного періоду виконав умови договору про платіж на основі акцій.

**Начальник Управління
методології бухгалтерського обліку**

В. Пархоменко